

Matej Komar, 27, iz Mežice je po izboru revije *Obrazi* postal Frizer leta 2008 in s tem dokazal, da se da uspeti tudi izven Ljubljane, frizerskega epicentra Slovenije. S frizerstvom se ukvarja že deset let in velja za enega najboljših frizerjev na Koroškem, z osvojenim naslovom pa si je najverjetneje utrl pot med najboljše frizerje v Sloveniji.

Kako težko je postati frizer leta?

Recimo, da dokaj težko. Najprej se je potrebno prijaviti na natečaj revije *Obrazi*, nato sledi izbor šestih finalistov, ki ga opravi strokovna žirija. V finalu, ki vključuje tudi dvominutno koreografijo, pa o končni zmagi odloči petčlanska komisija.

Kaj loči dobrega od slabega frizerja?

Absolutno kvaliteta. Tudi slabemu frizerju se lahko frizura posreči, dober frizer pa ima nalogo, da je rezultat dober, ne glede na to, v kakšnem položaju se nahaja. Ko pride stranka v salon, lahko ima namreč odlično ali pa katastrofalno pred-pozicijo. Odvisno je, kaj si stranka želi, in kaj stranka v danem trenutku dejansko ima. Dober frizer stranko osreči. To seveda velja, če govorimo o salonskem frizerstvu.

Anti-pol salonskemu frizerstvu pa je?

Edukativno frizerstvo, ki se izvaja na »šovih«. V primerjavi s saloni se lahko tam maksimalno izražamo, in ravno to me drži v frizerstvu. V salonih se namreč vseskozi prilagajamo strankinim željam in imidžu, ki ga ne moremo kreirati niti presegati, ker potem lahko pride do neravnovesja. Na »šovih« pa dobimo model, ki mu lahko imidž kreiramo. In v tem primeru frizerstvo je na nek način umetnost.

Sicer sta v modnem svetu v ospredju Milano in Pariz...

Ne. London in Pariz. V frizerstvu je glede avantgarde London absolutno na prvem mestu. Razlika med obema mestoma je velika. Kot sem že dejal, se v Londonu poudarja avantgarda - obleka na nek način izstopa od telesa in ga ne poudarja toliko. V Parizu je ravno obratno - večji poudarek je na ženstvenosti, zaradi tega je Pariz tudi veliko bolj klasičen. Francozinja je namreč v silueti lepša od Angležinje, in zato slednja svojo lepoto izraža bolj skozi lepoto obleke, »odštekane« frizure. V Parizu pa je ženska že sama po sebi lepa. Milano pa bi nekako izključil iz tega. Tam se je našla elita, to je nekakšen stereotip, vendar se je kasneje ta ista elita »preselila« v London ali Pariz.

Kako se trendi po Evropi razlikujejo?

V Londonu je veliko avantgarde, pa tudi veliko sofisticirane scene. V Parizu prevladuje bolj sofisticirana scena, Berlin je radikalen. Če je v Londonu moderen radikalen punk, je v Berlinu punk še radikalnejši, v Parizu pa najmanj radikalen.

Kakšna je tvoja splošna ocena frizerstva v Sloveniji v primerjavi s tujino?

Slovenci imamo malenkost slabše razmere, kot pa jih ima Norveška ali pa recimo Anglija. Gre namreč za tip las, saj imajo tam lase svetlejše in si lahko z manj uničenim lasom privoščijo več. Pri nas pa imamo hendikep, da je naš osnovni pigment temnejši, kar pomeni, da v prvi vrsti lase svetlimo, medtem ko jih oni večinoma temnijo. Zaradi tega se v večini naših salonov pojavlja grozno uničen las.

Kakšna je kvaliteta friziranja v teh salonih?

Nekateri imajo kvaliteto, drugi pa životarijo, saj stranke, ki jih imajo, niso vpliv kvalitete, ampak poznanstev in navad. Če stranka hodi 20 let k istemu frizerju, bo tja hodila tudi 21. leto.

Koliko imamo v Sloveniji dobrih frizerjev?

V Sloveniji je dobrih recimo deset frizerjev, od tega jih je recimo pet na svetovnem nivoju.

Imamo Slovenci na glavah dobre frizure?

Imamo.

Kje v Evropi pa se nosijo slabe frizure?

Bolj kot greš proti jugu, večje težave imajo frizerji. Angleški modeli striženja, ki jih uporabljamo tudi v Sloveniji, so tehnični – kar pomeni, da imamo tehniko in formulo striženja. Nasprotno pa v Španiji, Italiji, na jugu Francije prevladujejo improvizirani modeli striženja, kjer gre za toliko tanjšanja, da se začnejo izgubljeni linije. Da ne bo pomote – ni problem v frizerjih, ampak tip ženske in moškega zaradi pregostih las ne dopušča toliko manevrskega prostora.

Kje v Sloveniji se nosijo najboljše frizure? V Ljubljani, Mariboru?

V Ljubljani. Pa ne zato, ker bi bili drugje frizerji slabi – okej, v Mariboru so večinoma katastrofalni, ampak zaradi tega, ker je Ljubljana največje mesto, tam najdemo več ljudi, ki si upajo izražati nek poseben oziroma drugačen imidž. Zato je Ljubljana kar se tiče frizerstva edino mesto v Sloveniji. Čeprav obstaja ogromno mladih, ki si upajo biti radikalni tudi naprimer na Koroškem in drugod.

Ali obstaja v Sloveniji med dobrimi frizerji rivalstvo?

Prispeval Igor Ranc, Foto: Robert Marin
Petek, 07 November 2008 07:00

Mislím, da ne, ker smo vsi del neke skupnosti. Stranka izbira sama, zato ne bom jezen, če gre moja stranka k drugemu. Če je namreč vsake tri tedne več let zapored pri meni, jo lepo prosím, da naj gre vmes še kam drugam, ker v eni fazi ne morem biti več tako kreativen kot bi si stranka želela. In zato jo pošljem k drugemu frizerju, ki ji bo dal nekaj novega. Je pa pri tem vprašljiva kvaliteta – v manjših krajih tega ni, v večjih krajih pa vlečejo imena. Naprimer Mič ima neko ime, zato ima ogromno strank. Vendar se morajo njegove stranke vprašati – kakšna je kvaliteta in kdo jih sploh striže?

Ker dejansko ne striže samo on?

Tako. Ima recimo deset super frizerjev – kaj pa ostalo?

Z imenom oziroma znamko lahko torej zaženeš industrijo.

Seveda, ampak je odvisno kakšne apetite imaš v življenju.

Kaj storite frizerji v primeru, da stranka s frizuro ni zadovoljna?

To se ne sme zgoditi. Ko stranka stopi v salon se moramo z njo pogovoriti, kaj si želi in kakšne možnosti so na voljo. Sledi kompromis, ki pa ne sme dopuščati reklamacij.

Obstajajo tudi v frizerstvu nekakšni slogi – kot v glasbi - rock, pop, punk, hip-hop in podobno?

Ne. Zakaj? Frizerstvo samo po sebi ni umetnost, ampak je pika na i nekemu imidžu. Zato se vseskozi prilagajamo trendom. Največje modne hiše narekujejo žensko – ne narekujejo samo obleke, ampak tudi to, kakšna naj bi ženska naslednjo sezono bila. In če to žensko recimo pokažejo skodrano, potem bodo ob intenzivni »pomoči« megalomanskega strukturnega marketinga imele tudi povprečne ženske, ki se ne ukvarjajo z modo, takšne ideale. Moda nas vseskozi sili v neko smer. Drugače pa je s t.i. »art« kolekcijami, kjer se ne oziramo na trende.

Do obrata, da bi začele frizure diktirati obleko torej ne more priti?

Ne, nikakor ne. Moda za frizure je predvidena za šest, sedem let naprej. Naša zadnja kolekcija – Histerical Avantgarde – je predvidena za dve sezoni. Tudi zato, ker imam željo isto kolekcijo oglaševati še prihodnje leto.

Kako je v frizerstvu s t.i. »revivalom«, torej črpanjem iz zgodovine?

Prispeval Igor Ranc, Foto: Robert Marin
Petek, 07 November 2008 07:00

Revival je vseskozi prisoten. Konstanta je recimo paž, osnovna linija za striženje, ki se striže že od 1930. leta. Moderen je vedno, vendar se striže na različne načine. Včasih je graduiran, drugič asimetričen, včasih bolj poln in tako dalje.

Če se ozremo kakšnih 15-20 let nazaj, odkrijemo razne glam-rockerje, ki so nosili za današnje pojme smešne frizure. Trenutno je ogromno t.i. »emo« sloga – se bomo tudi temu smejali čez 20 let?

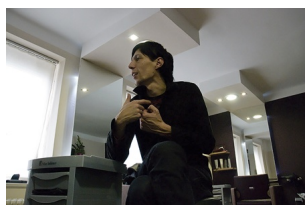
Ne. Ker vsi, ki se ukvarjajo z modo, črpajo iz zgodovine in vsi modni kreatorji inspiracijo jemljejo iz preteklosti. Kot je dejal Alan Hranitelj: »Hlače bodo imele vedno dve hlačnici.« Revolucije v tem smislu ne bo.

Ampak vendar. Smejimo se glam rockerjem, zakaj se ne bi še »emo« slogu?

Emo se je razvil iz punka. In seveda – nekateri ljudje so se smejali imidžu punka. In vse skupaj je v bistvu v ljudeh – kako sprejemajo subkulturo, ki ima vedno dobre in slabe lastnosti. Vseeno mislim, da je emo zanimiv imidž, ki mu je uspel veliki pok, predvsem na Japonskem.

Bi bila teza, da je v bistvu emo na nek način tudi revival glam rocka, med drugim tudi z ličenjem in feminizacijo moškega, preveč drzna?

Niti ne. Emo je različica metroseksualca. Moška osebnost se razvija, na nek način mutira – in ko združimo to z razmišljanjem o punku dobimo emo.

Kakšne tarife dosegajo pri nas frizerji, ki strižejo glavne zvezde slovenske estrade?

Za moje pojme ne visokih. Od 35 – 45 evrov za striženje, maksimalno. V Londonu je striženje 350 funtov, pri čemer ne gre za kakšno estrado. Velikokrat se dogaja, da se slovenske zvezde zadržujejo pri frizerjih, ki jih poznajo že dlje časa. Če grem v ekstrem – pri frizerjih, kamor so jih nekoč peljali starši.

Barvanje las je nekaj vsakdanjega. Ali na dolgi rok škodi?

Na dolgi rok »pametno« barvanje ne škodi. Vedno, ko pride stranka v salon, pogledam, kaj stranka ima, kaj želi in potem iščemo kompromis. Če nekaj ni izvedljivo to stranki tudi povem – bolje, da nečesa nimaš, kot pa da imaš uničen las.

Se lahko zgodi, da bodo nekatere zdajšnje umetne blondinke čez 20 let po svetu hodile z bistveno manj lasmi?

Da, to se lahko zgodi zelo hitro, če ne obiskujejo profesionalnega frizerja. Če s peroksidom oziroma blanchem ne znaš delati, oziroma pretiravaš in ne znaš oceniti, kje je meja, kjer rečeš dovolj, potem se hitro zgodi, da se las odlomi.

V revijah vidimo ogromno frizur, ki delujejo, kot da so za enkratno uporabo. Ali takšne frizure prodajate tudi v salonih?

Absolutno.

Pa je to fer?

Je. Recimo pri večernih frizurah, poročnih frizurah in ostalih frizurah za enkratno priložnost. Te frizure so dražje, pa tudi stranki se takšna frizura vtisne v spomin, saj je del neke prelomnice v življenju. Sicer pa mora biti stranka kvalitetno ostrižena. In sicer tako, da ji frizura zdrži tri mesece.

Torej neki punc, ki želi frizuro iz revije, razložiš omejitve dotične frizure?

Jasno, povem ji, danes bo tako, jutri pa ne več. Stranka mora imeti čim manj dela s svojo frizuro, saj ni vsak dan pri frizerju kot različne dive iz sveta mode.

V čem je torej namen teh pogosto nepraktičnih frizur na različnih modnih revijah?

V izražanju. V izstopanju modela in frizerja. Ženska bo izbrala dobrega frizerja, zato ker želi biti lepa. Ženska je v bistvu narcisoid, ki želi biti lepa, lepša. V živalskem svetu so večinoma samci lepši od samic – edino v našem svetu je ženska lepša od moškega.

K narcisoidnosti pa žensko sili kaj? Industrija? Moški?

Industrija.

Kaj storiš, ko pride v salon stranka in pravi »ostriži me po želji«?

Če stranka pride prvič, najprej pogledam čevlje. Pri čevljih se izrazi strankina kreativnost, ki se potem lahko odrazi tudi na frizuri. Pri tem seveda ne gre za znamke, ampak za design čevlja. Frizuro skušam prilagoditi strankinemu imidžu.

Kako izgleda poklicna deformacija pri frizerju?

Vseskozi gledam frizure, ko hodim okrog. To se mi dogaja predvsem v Sloveniji, v tujini niti ne toliko. Tam večjo inspiracijo dobim iz okolja. Vseeno pa srečaš frizure, ki te enostavno prisilijo,

da jih gledaš, saj so tako izrazite, celo tako ekstremne, da jih enostavno moraš pogledati.

In potem podobno kot slikarji, fotografi, programerji procesiraš način izdelave frizure?

Ja, takoj. Če sem v dvomih, mi to ne da miru. Namreč, v frizerstvu je veliko »klasike«, je pa tudi ogromno posebnih in majhnih trikov, in ravno ti majhni triki so tisti čar frizerstva, tista umetnost v frizerstvu. »Art« kolekcija je tako čista umetniška raven, kjer se izrazi vsa inspiracija iz glasbe in filma.

Katere promocijske kanale pri promociji svoje umetnosti uporabljaš?

Imam veliko srečo, ker za mano stoji Joico (op. a. kozmetika, s katero dela), ki moje kolekcije tudi podpre. Oglašuješ se lahko v najbolj znanih revijah, za kar pa moraš biti sproducirati dovolj kvalitetno izdelano in aktualno kolekcijo, da je tem medijem sploh zanimiva. Če si dovolj dober lahko dobiš brezplačno objavo kolekcije, sicer plačaš 12.000 do 15.000 funtov za tri strani. Nazadnje smo imeli objavo v eni najbolj znanih frizerskih revij – Hairdresser's Journal. Ko si enkrat na nekem nivoju, je vse veliko lažje...

Kaj se zgodi, če se frizer neha izobraževati?

Dve leti še nekako gre, in je mnenja, da ni izgubil še nič. V tretjem in četrtem letu izgubiš največ, saj v tem obdobju pride do nekih sprememb. Comeback pa je zelo težak, zato je konstantno izobraževanje nujno in hkrati najbolj pomembno v frizerstvu. Inspiracijo lahko dobiš sam, po dodatno znanje pa moraš na izobraževanja.

Kakšen je bil vpliv družine na tvoj poklic (op. a. mama je frizerka)?

Vedno sem bil upornik, in mama mi je vedno govorila, da naj ne bom frizer, ker gre za krvavo prislužen denar. Skoraj sem že šel za zobotehnika, pa sem si kasneje premislil, ter odločitev v prvih dveh letih na frizerski šoli v bistvu obžaloval. Interes mi je namreč zaradi sistema dela, ki ni spodbujal nobene kreativnosti, padel. Veliki premik se mi je zgodil, ko sem šel prvič v London. Vprašal sem se, kaj lahko naredim, in kako, ter v vsem tem času delal skoraj izključno v svojem salonu.

Na katerem mestu je frizura v konkurenci z obleko in make-upom?

Pred make-upom in za obleko.

Prispeval Igor Ranc, Foto: Robert Marin
Petek, 07 November 2008 07:00

Katere frizure ne bodo nikdar iz mode?

Paž.

Kaj pa moške? 0.8 z mašinco?

To sploh ni frizura.

Od kje črpaš inspiracijo?

Iz umetnosti – Kandinski, Pollock, Monet, Dali, Warhol. Iz glasbe. Kar se glasbe tiče v zadnjem času David Bowie, ki je zelo moderen, česar se zaenkrat še ne zavedamo. Čez eno leto bodo mlad punce na majicah nosile portrete Davida Bowieja.

Kako dolgo boš še strigel na Koroškem?

Vseskozi.